

Nyskapning

MANDAG **FORSKNING & UTDANNING** * TIRSDAG **EU** * ONSDAG **INTERNASJONALT LANDBRUK** * TORSDAG **NÆRINGS LIV** * FREDAG **MAT** * LØRDAG **NYSKAPNING**

Forbrukere sier de vil ha **mindre emballasje**, men forskning viser at mer og bedre emballasje må til for å komme matkasting til livs.

Riktig innpakning er bra: – Hos forbrukerne har emballasjen rykte på seg som miljøversting. Det er helt feil, sier Annika

* MATKASTING

– Matsvinn større miljøp

Matkasting er et langt større problem og koster samfunnet mye mer enn at agurkene og brokkolierne er pakket inn i plast. Matvarer med for lite emballasje koster samfunnet mer enn matvarer med for mye emballasje.

Men det har norske og internasjonale forbrukere store problemer med å forstå, ifølge forskere.

Plast og følelser

– Det handler om følelser. Folk liker ikke plast, det kjennes ikke bra, de vil heller ha papir. De vil plukke selv. Men sannheten er den at emballasje er helt nødven-

dig. Forbrukeren har en tendens til å bare se på seg selv, og hva hun kan bidra med for å få ned forbruket sitt, men sannheten er nok mer at hun er del av et større hele, der emballasjen bør være med å gjøre maten hun handler mer holdbar, slik at alt blir brukt, og ikke kastet etter en uke fordi den råtner i kjøleskapet, sier forsker Erik Svanes i Østlandsforskning.

Han deltok på seminar om matsvinn, emballasje og forbrukertrender som ble holdt av innovasjonsprosjektet Emballering for Redusert Matsvinn og matforskningsinstituttet Nofima fredag.

– Helt enkelt kan vi si at maten vi kaster tilsvarer utslippet i størrelsesorden 270.000 biler på norske veier. Så enkelt er det. Produksjon av mat koster. Derfor er riktig emballasje viktig, sier Svanes.

Annika Olsson er professor ved Lunds universitet i Sverige. Hun forsker blant annet på nødvendigheten av å inkludere forbrukerkunnskap i utviklingen av emballasje.

PROBLEM

«Følelsen av plast. Det er den folk ikke vil ha.»

ERIK SVANES
FORSKER VED ØSTLANDSFORSKNING

– Folk flest forbinder emballasje med søppel. Men det går ikke an å frakte matvarer uten emballasje. I store deler av verden går en rekke matvarer til spille nettopp fordi det ikke finnes riktig emballasje, sier hun og viser til deler av verden der maten ikke oppbevares riktig, og derfor må kastes før den blir spist.

Når det gjelder generell emballasje, sier mange forbrukere at de heller kjøper større kvanta, for å slippe mer emballasje. I Tyskland og Danmark, særlig, er markedsføringstrikset «kjøp tre - betal for to varer» særlig ut-

Har tro på anlegg på Svalbard

FISKE. Fiskeriminister Per Sandberg (Frp) er overbevist om at det blir etablert fiskemottak på Svalbard. Spørsmålet er når det skjer og hvem som etablerer seg.

– Se for deg fisk som har et varermerke som forteller at den er landet på Svalbard. Du trenger

ikke å være rakettforsker for å skjønne at det vil være et produkt som selger, sier Sandberg til NTB.

Han viser til at det er tverrpolitisk enighet om at det er i alles interesse å finne nye næringsveier på et Svalbard. ©NTB

FOTO: SIRI JUELL RASMUSSEN

Tivoli og skitrekk skal bli tryggere

TAUBANAR. Tivolilova og taubanelova skal erstattes av nye, moderniserte lover. Statsråden lovar sikrere anlegg.

I går la regjeringa fram forslag til ny taubanelov og tivolilov. Forslaga skal erstatte taubanelova frå 1912 og tivolilova frå 1991. Ski-

trekk og stolheisar er rekna som taubaner.

Forslaga vil blant anna fjerne konsesjonskravet for taubaner, medan det blir innført nye krav til varsling, forsikring og tilsyn, i tillegg til forbod mot ruspåverknad. ©NPK

Olsson, professor ved Lunds universitet i Sverige.

FOTO: JULIE MESSEL

Plast: Ifølge forskere er matkasting et langt større problem og koster samfunnet mye mer enn at agurk og brokkoli er pakket inn i plast.

FOTO: BERIT ROALD, SCANPIX

Viktig: – Emballasjen er avgjørende for bedre holdbarhet og reduksjon av matsvinn, sier seniorforsker i matforskningsinstituttet Nofima, Marit Kvalvåg Pedersen.

FOTO: JULIE MESSEL

roblem enn emballasje

bredd. Det er et kjempeproblem, mener Olsson.

Rett emballasje - mindre svinn

I både Norge og Sverige får man stadig flere singlehusholdninger. Emballasje tilpasses disse enkelt-husholdningen med singlepakker.

– Og selv om det betyr mer emballasje, betyr det også mindre matsvinn, sier Olsson.

Bildet er nemlig mer sammensatt enn slik det framstår for oss forbrukere i butikken, der vi helst ikke vil ha med «søpla» hjem. Når lastebiler med appelsiner fraktes fra Spania til Norge, blir ofte de tre

nederste radene med appelsinkasser i lastebilen ødelagt av å ha ristet seg langs europeiske veier opp til Økern i Oslo, forteller Olsson.

– Disse varene selges ikke. De blir matsvinn. Og det er ingen som betaler prisen for dem. Det er det miljøet som gjør, sier Olsson.

Hadde appelsinene hatt en annen emballasje, ville de tålt transporten, holdt seg fine og friske til de nådde nordiske forbrukere. Slik er det ikke, hevder Olsson.

Men det handler selvfølgelig ikke bare om mer emballasje. Det handler om smartere emballasje.

– Hos forbrukerne har embal-

lasjen rykte på seg som miljøver- sting. Det er helt feil, sier Olsson.

Tilpasset emballasje

Hun får støtte fra seniorforsker i matforskningsinstituttet Nofima, Marit Kvalvåg Pedersen, som blant annet forsker på emballeringstrender og -utfordringer.

– Jeg skrev en kronikk om dette da jeg var nyutdannet for tjue år siden. Jeg føler nok at jeg kunne skrevet den samme på ny. Forbrukerne vet ikke hvor viktig dette er, sier hun.

Nofima-forsker Valerie Lengard Amlie har gjort kvalitative

studier på nettopp hva forbrukeren egentlig vil ha.

– Og mange sier om emballasjen: De vil ikke ha den, eller de får ikke ut all yoghurt fra begeret, ketsjupflaska har et dårlig design. Og dersom plasten gjør holdbarheten på agurken lenger, da bør det stå på.

– Mange sier også at de vil plukke frukt og grønt selv. Men det gjør jo også noe med matsvinnet, når de som er litt skeive blir liggende igjen, sier hun.

JULIE MESSEL
julie.messel@nationen.no

Fakta

Emballasje

- * Emballasjen er ikke en miljøverstering, mener forskere.
- * I forkant av regjeringens konferanse om matsvinn som arrangeres 27. september, arrangerte Innovasjonsprosjektet Emballering for Redusert Matsvinn og matforskningsinstituttet Nofima, seminar om emballasje.
- * Forskere mener bedre, og i mange tilfeller mer emballasje, betyr mye for å redusere matsvinnet, og sånn sett er et viktig miljøtiltak.

Kilde: Nofima, BAMA